

„Maffia-fejlesztési Bank”

(A szervezett felvilág bankja) A parlament új törvényjavaslatot tárgyal, melynek lényege: hogyan kívánja a kormányzat átalakítani a Magyar Fejlesztési Bankot a „szervezett felvilág” bankjává, a szinte korlátok nélküli kormányzati szintű lenyúlás intézményévé. A törvényjavaslat nem más, mint a lenyúlás lehetőségének legalizálása. Hogyan szolgálja mindezt – a már eddig is létező eszközökkel együtt – a törvénytervezet?

(A kormányzat kinyújtott keze) Az állam pénzből működő MFB összes vezetőjét és tisztségviselőjét (az elnök-vezérigazgatót, az igazgatóság és a felügyelőbizottság tagjait) a kormány által kijelölt miniszter nevezi ki és hívja vissza. (13., 14., 15., 16. §). A több százmilliárdnyi közpénzt felhasználó bank a tulajdonosi jogok gyakorlásával megbízott miniszter irányítása alatt, bárminemű külső (parlamenti vagy ÁSZ-) ellenőrzés nélkül működik majd.

(Csiki-csuki) Még ennél is rosszabb a helyzet. Mivel nincs meghatározva, hogy melyik miniszter gyakorolja a tulajdonosi jogokat, a minisztériumi apparátus (esetleg szakszerű és némi kontrollt jelentő) ellenőrzésében sem bízhatunk. Lehet, hogy félévente teszik át egyik minisztertől a másikhoz a bankot, hogy egyik minisztérium apparátusának se lehessen rálátása az MFB-ben folyó ügyekre (és elfolyó pénzekre).

(Pénznyelő automata) Az egyszemélyes állami tulajdonú MFB – a törvény preambuluma szerint – „tevékenységét elsősorban a köz érdekében és nem haszonszerzés céljából folytatja”. A „legalább hatvanmilliárd forint” jegyzett tőkéjű (1. §) állami MFB tehát pénznyelő automataként működhet, tőkéjét szabadon felélheti (akár évente), hiszen a törvény szerint mindenkor biztosítani kell számára a hatvanmilliárd forintnyi alaptőkét. („Az MFB Rt. kormányzati kapcsolatai” címszó alatt egyetlen bekezdés szerepel: „6. § A kormány – a tulajdonosi jogok gyakorlójának előterjesztésére – évente legalább egy alkalommal áttekinti az MFB Rt. tőkehelyzetét, és szükség szerint döntést hoz az MFB Rt. tőkéjének felemeléséről vagy leszállításáról.”)

(Szabad rablás) Az akár évente elkártyázható hatvanmilliárdos alaptőkén felül „a kormány a központi költségvetés terhére készfizető kezesként felel az MFB Rt. által forrásszerzés céljából a külföldről és belföldről felvett hitelekkel eredő fizetési kötelezettségek teljesítéséért” (5. §). Vagyis tetszés szerint növelhető az ellenőrizetlen kassza, állami garanciával sok százmilliárdnyi hitel felvehető és szabadon elkölthető.

(Hazárdjáték) Az MFB-vel szemben nemcsak hozamelvárás nincs, de a bankoktól általában elvárt prudens működés alól is felmentést ad a törvény (8. §). Hiába „bank” a fedőneve, nem érvényesek rá a bankok kockázatvállalását korlátozó általános szabályok. A nonprofit bank a profitorientált bankok kockázatának sokszorosát vállalhatja, szabadon kockáztathatja a köz pénzét.

(Lenyúlási technikák) „Az MFB Rt. kölcsönt nyújthat olyan vállalkozásban való részesedés megszerzéséhez, amelyben az MFB Rt. befolyásoló részesedéssel rendelkezik, ha annak célja, hogy a vállalkozásban fennálló részesedésének mértékét csökkentse.” (8. § (6)). Vagyis: hitelt nyújthat ahhoz, hogy a bankhoz (értsd: a branchhoz) közeli cégek kivásárolják a bank tulajdonrészét (az állami tulajdont). A hitel megtérülését senki nem kérheti számon. Mivel a banknak nem kell jövedelmezőnek lennie, sőt a veszteséges működést tetszés szerint megtéríti a költségvetés, lehetőség van arra, hogy a bank tulajdonában lévő vállalati érdekeltségeket (pl. BAV, Sióútors, konzervgyárak) áron alul adja el annak, akinek akarja.

Az MFB-n keresztül értékesíthető cégek köre tetszés szerint bővíthető, hiszen az ÁPV Rt. egyszerűen átadhatja a tulajdonában lévő cégeket (például az állami gazdaságokat). Ezzel nemcsak a parlamenti ellenőrzés, hanem a versenypályázat kiírása is megkerülhető, hiszen az MFB-re nem vonatkozik a privatizációs törvény.

A banknak arra is lehetősége van, hogy az eddig birtokába jutott vagy a későbbiekben megvásárolandó követelésekkel veszteségesen üzleteljen, vagyis olcsóbban adja el ezeket, mint amennyit reálisan érnek. Soha senki nem ellenőrizheti a követelések eladásának módját és sorsát.

A szükséges szakértelem, ha valahol, hát az MFB-ben biztosítva van Simicska személyében.

Magyar Bálint
országgyűlési képviselő (SZDSZ)